

IV Jornada Societat Catalana pel Control i Tractament del Tabaquisme

Joan R Villalbí

Cigarreta electrònica? Altres formes de fumar

Progressos en polítiques públiques... i dificultats

- Impostos i preus
- Promoció i publicitat
- Espais sense fum
- Informació
- Ajuda per deixar de fumar

El front dels preus

- Aparició massiva de marques barates a finals del 2005.
- El MEH va reaccionar amb impost linial / mínim, que ha anat pujant.
- Ara, oferta barata centrada en picadura per a liar (i purets).

Comunicació & informació: campanyes i notícies

Arsènic
Butà
Poloni 210
Acetona
Amoníac
Benzè
Cianur
Metanol
Naftalina
Nicotina
Fenol
DDT
Quitrà
Plom

El fum és fatal

El fum del tabac conté més de 4.000 components altament tòxics, fatals per a tu i per als altres.
Truca al 902 111 444 i t'ajudarem a deixar de fumar.

Generalitat de Catalunya
Departament de Salut

The poster features a black background with white smoke rising from a lit cigarette. A red diagonal line is drawn over the cigarette. The text is in white, listing various toxic substances found in tobacco smoke. At the bottom, there is a logo for the Generalitat de Catalunya and the Departament de Salut.

- Fer conèixer els riscos:
 - Associats al fumar
 - Exposició al FAT
- Accés a serveis per a deixar de fumar.
- Normativa vigent.

L'operació EUROVEGAS

- Sembla que hi havia l'objectiu de retocar la llei per Eurovegas, amb moltes possibilitats de seguir a tot el sector de casinos & bingos, amb indicis d'aliança govern CAM & Eurovegas.
- Era una amenaça clara i greu. El tema monopolitzava el tractament mediàtic de l'operació.
- Al final, desistiment vinculat exclusivament a aspectes financers i laborals. A BCN World mai s'ha plantejat.

Nous productes a la frontera

Pipes d'aigua, clubs de shisha.

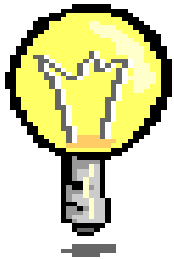

Tabac sí tabac no....

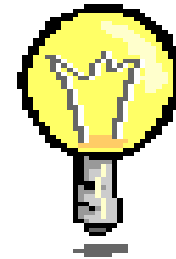
Espais exteriors quasi tancats

- Retrancament accés a bars & restaurants.
- Lones laterals a les terrasses.
- Carpes etc....

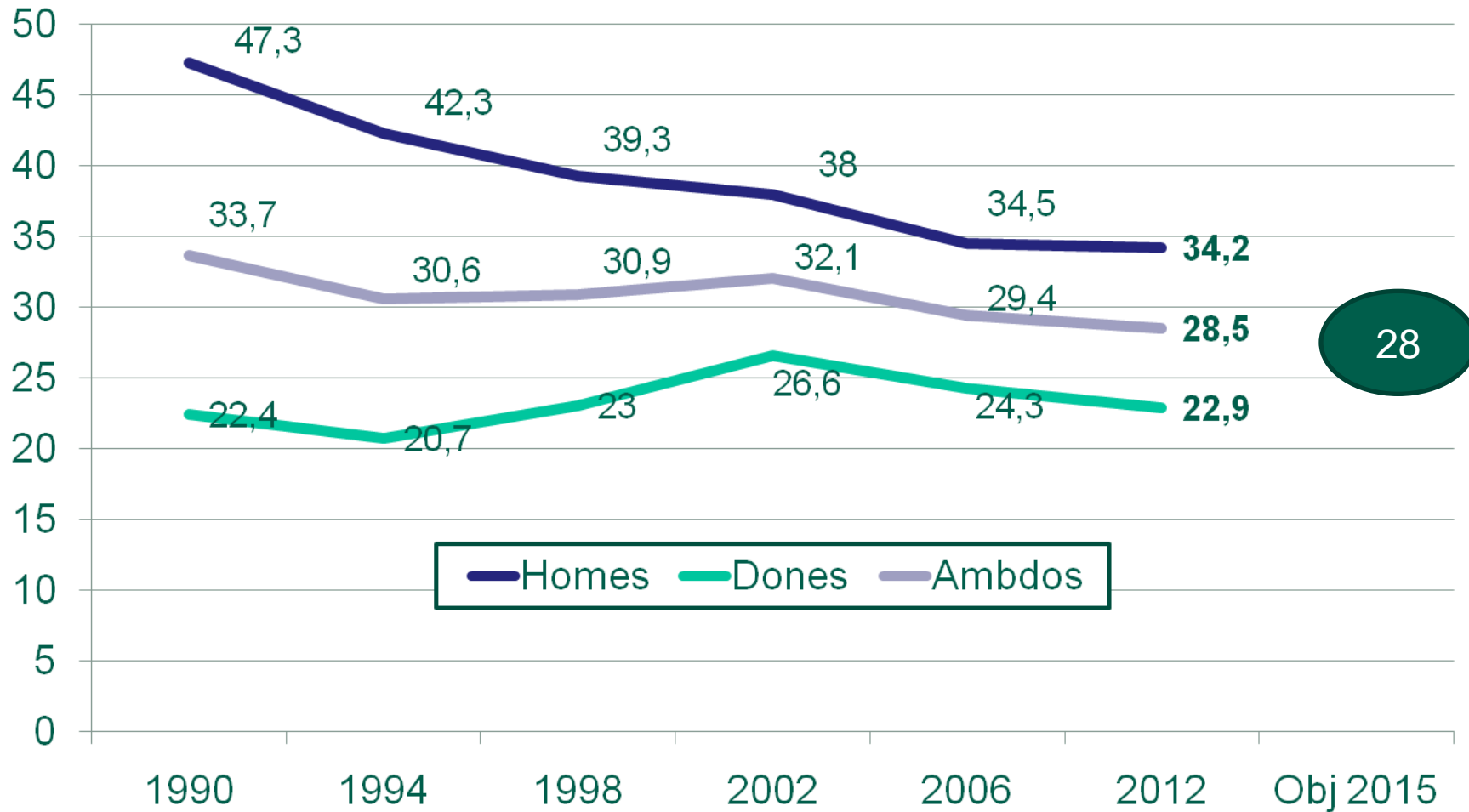

E pur si muove...

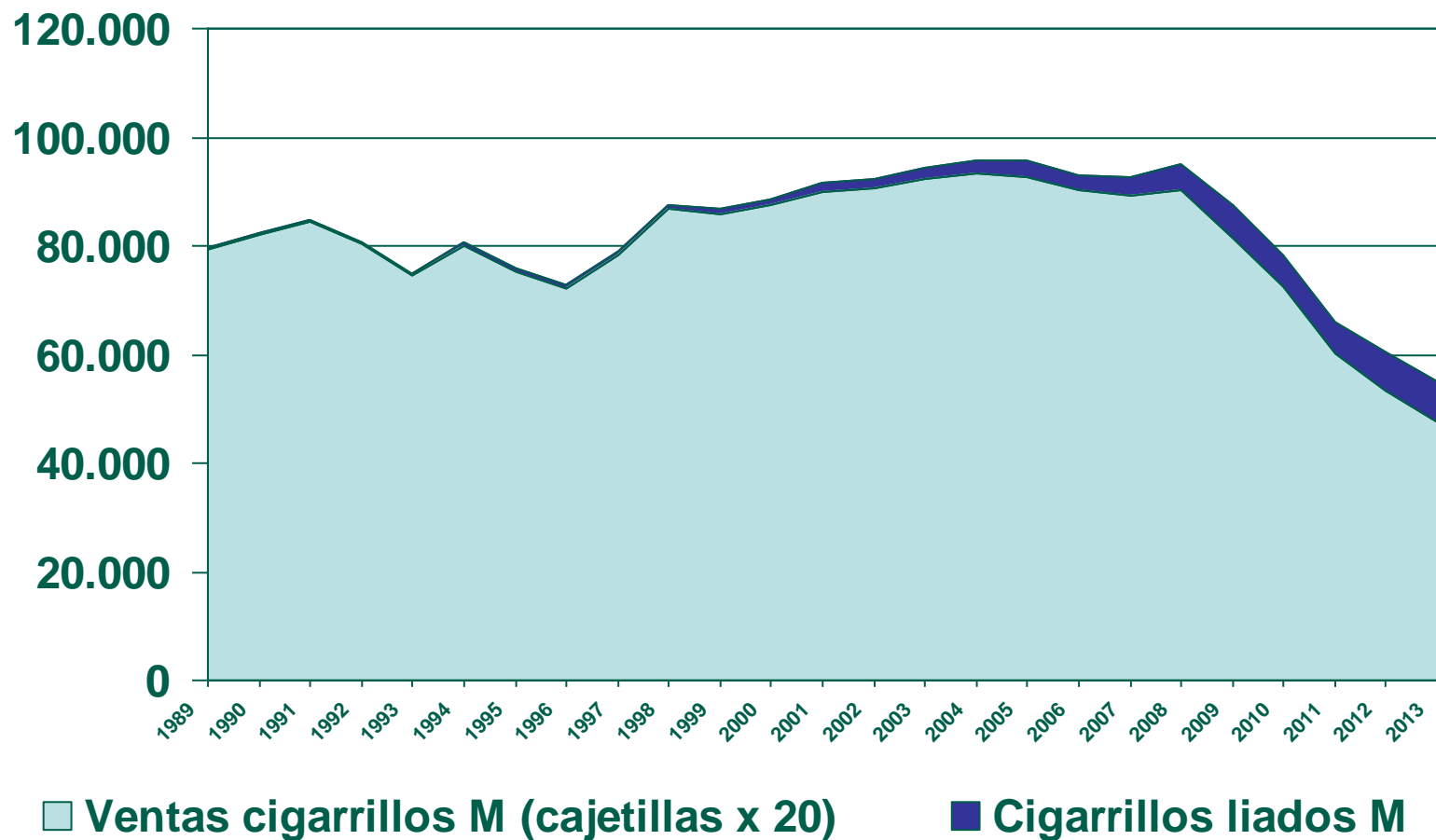

- Exposició al FAT millora
- Prevalença baixa -no tant de pressa com voldríem, però...
- Mortalitat associada al tabac disminueix (encara que segueix sent alta, i en dones puja).

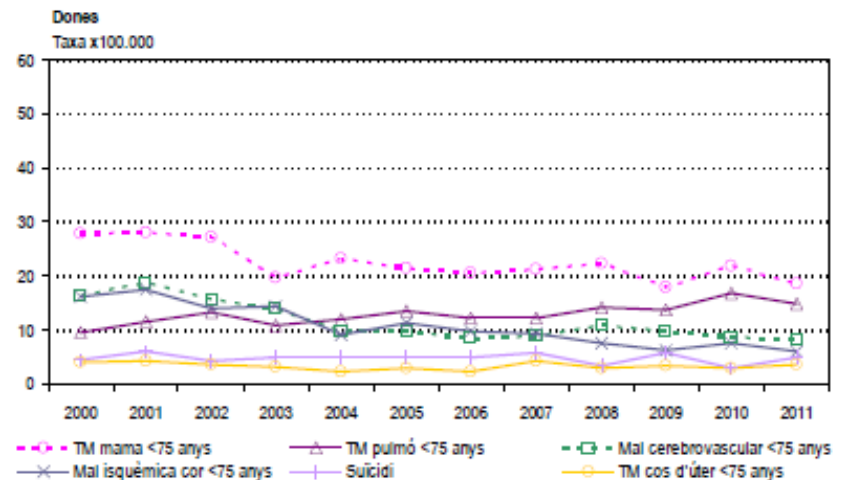
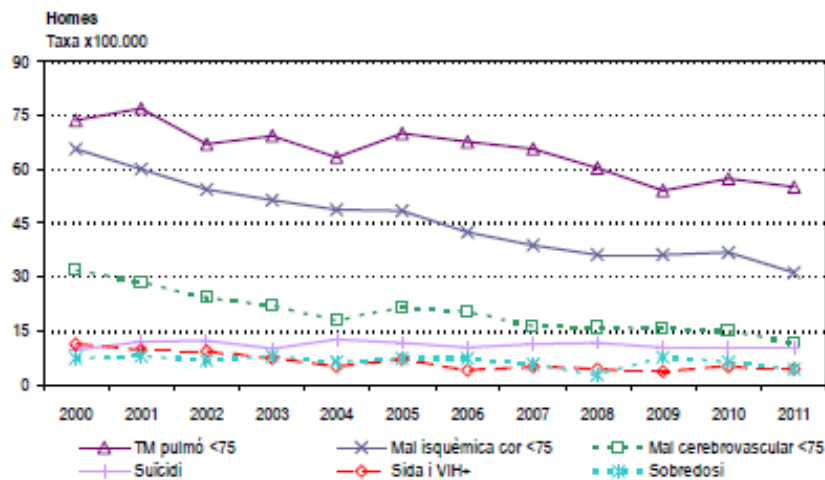
Evolució prevalença (fum. diaris i ocasionals) en pobl. de 15+ anys per sexe Catalunya, 1990-2012

Estimaciones de ventas en cigarretes

Primeres causes de mortalitat evitable (taxes per 100.000h) a Barcelona, 2000-11.

Hem de pensar en els grups que precisen de més suport

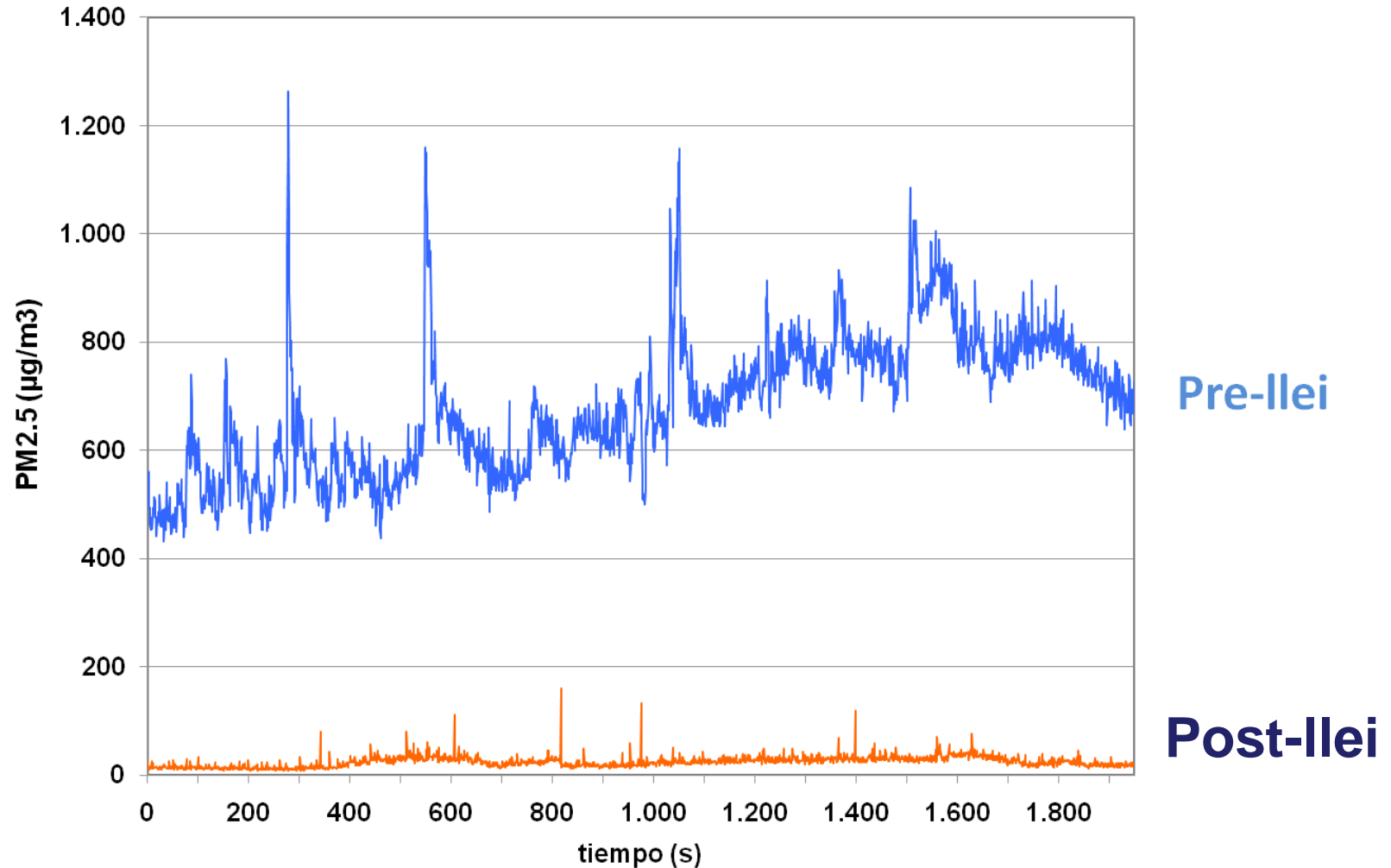
- La nostra minoria ètnica
- Alguns grups d'immigrants
- Establiments penitenciaris
- Pacients a la xarxa de SM&A

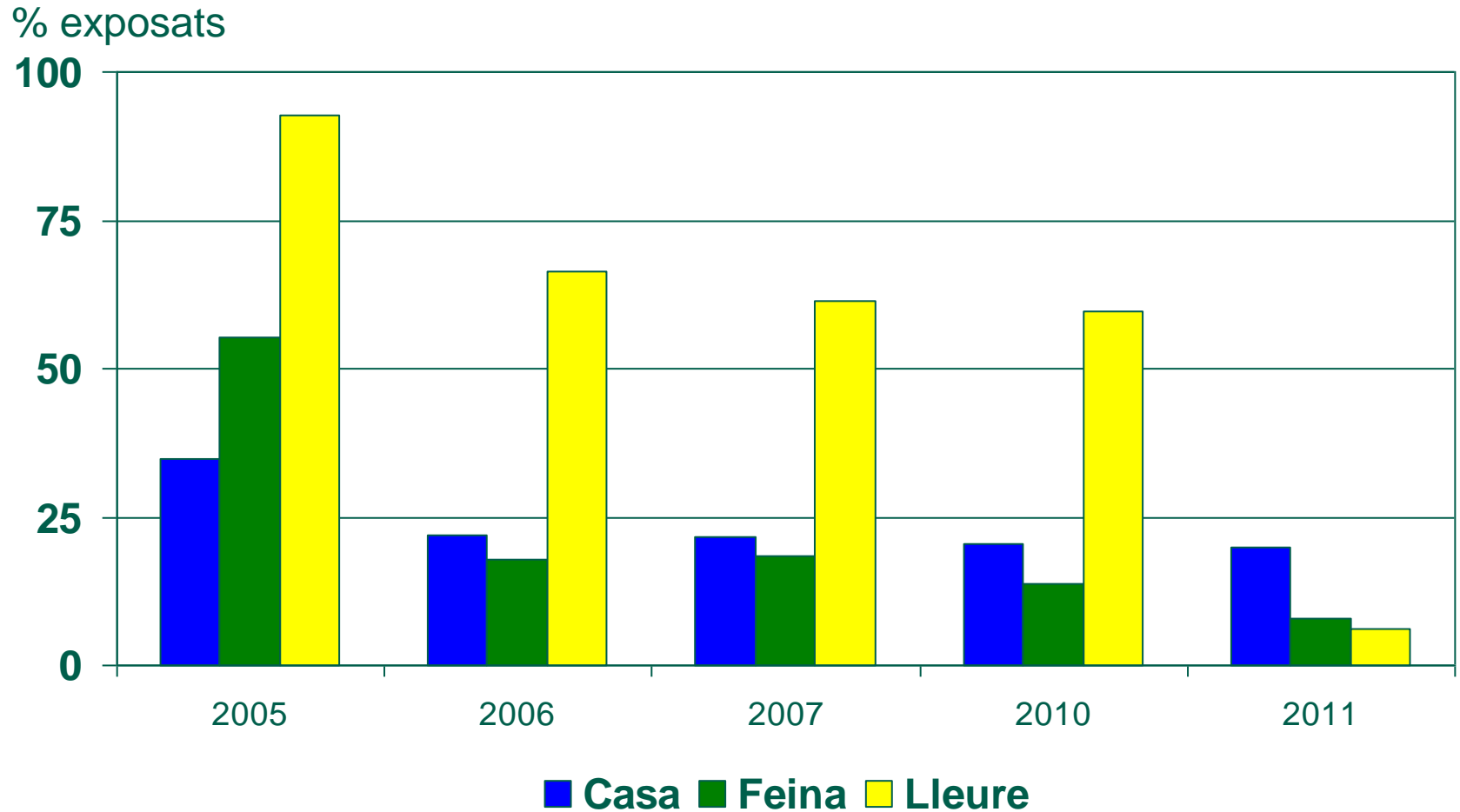
Exposició al FAT

en diversos estudis observacionals

(ICO, ASPCAT & ASPB)

Exposició al FAT a la casa, la feina i en espais de lleure, 2005-11.

Font: Pérez-Ríos M et al, Gac Sanit 2014.

Ón sóm, ón anem

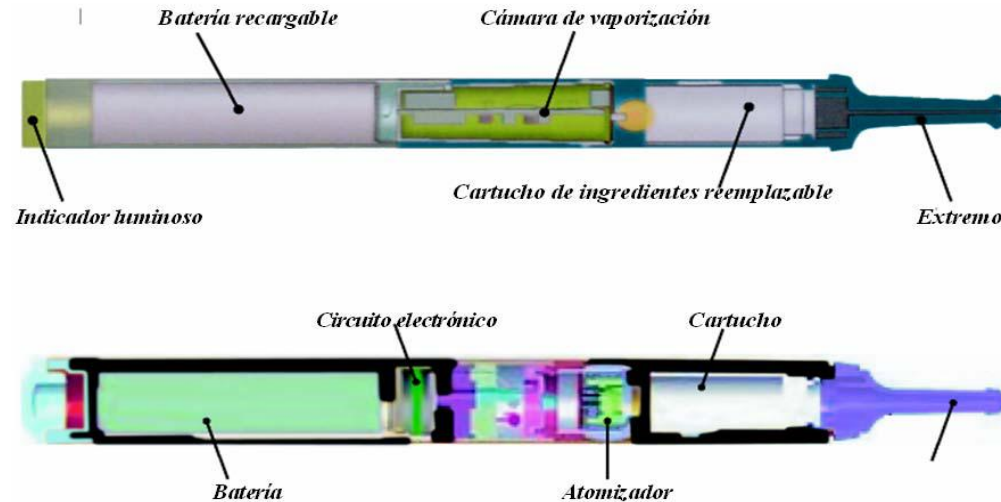
- Això canvia molt de pressa.
- El tabaquisme també.

El tema de la cigarreta electrònica

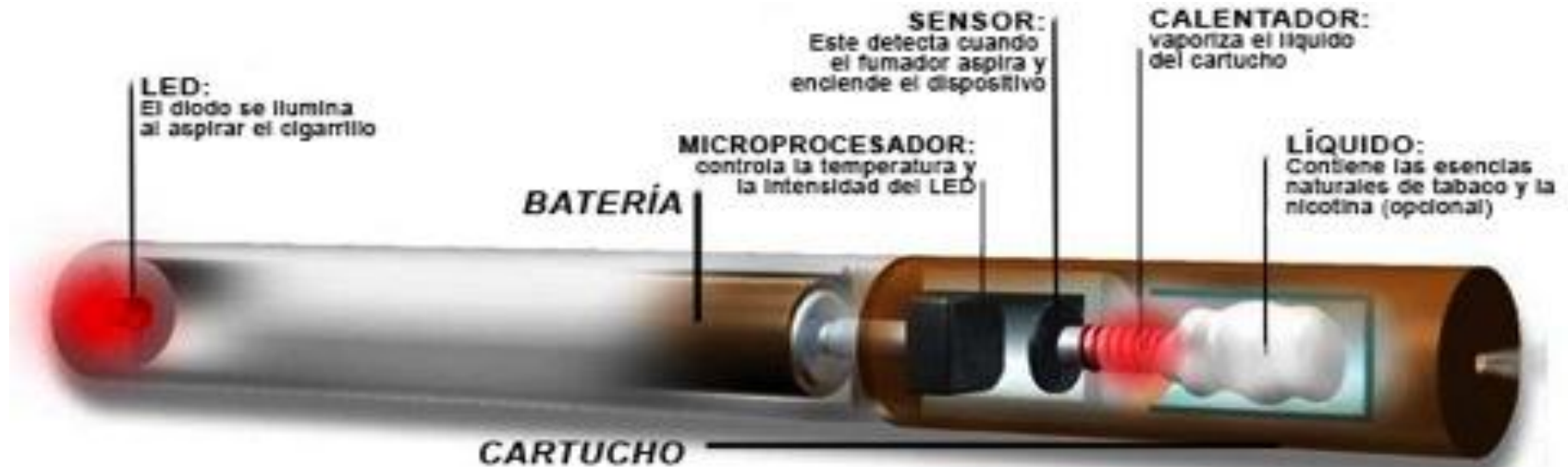
- Definicions i informació
- Alguns fets
- Temes clau:
 - Valoració de riscos i beneficis
 - Perspectiva general
 - Dubtes i recomanacions

La cosa: components

- Una batería (i carregador).
- Una càrrega o cartutx amb el líquid amb nicotina.
- Un atomitzador que escalfa els ingredients de la càrrega i genera el vapor.

Alguns detalls

- La bateria s'activa amb l'aspiració, i altrament resta apagada.
- El líquid conté nicotina (alguns no), dissolta en un líquid (aigua i glicerina o propilenglicol, que permet crear l'efecte 'fum', a més d'essències o altres ingredients que proporcionen sabor i (a cops) olor.

Problemes...

- Contingut de nicotina al cartutx i en el vapor emès:
 - Al comerç, el contingut figura que va de 6 a 24 mg (l'usuari pot triar segons el patró de consum previ o desitjat).
 - En l'estudi de la FDA del 2009, el contingut mesurat en el vapor emès mostra variacions, i a cops no hi ha gaire concordança amb l'anunciat.
- Altres components del vapor:
 - A banda de la nicotina, detecció de nitrosamines (en dosis molt inferiors a les emeses per una cigarreta convencional), metalls (Ni, Cr), formaldehid, acetaldehid i altres COVs (a dosis baixes).

Novetats...

BMC Public Health

 BioMed Central
The Open Access Publisher

This Provisional PDF corresponds to the article as it appeared upon acceptance. Fully formatted PDF and full text (HTML) versions will be made available soon.

Peering through the mist: systematic review of what the chemistry of contaminants in electronic cigarettes tells us about health risks

BMC Public Health 2014, **14**:18 doi:10.1186/1471-2458-14-18

Igor Burstyn (igor.burstyn@drexel.edu)

- Un estudi recent suggereix que els nivells de contaminants ambientals deguts a les e-cigs són molt inferiors als estàndards de protecció ocupacional.
- Autor vinculat a CASAA, mètodes raonables, dades sovint extreïtes de literatura gris.

De les emissions als alvèols...

- Un estudi experimental al laboratori amb voluntaris sans ha mostrat efectes fisiològics adversos immediats en la funció pulmonar de l'ús d'e-cigs.
- Són diferències estadísticament significatives, però de rellevància clínica incerta.
- No hi ha dades a llarg termini.

CHEST

Original Research

TOBACCO CESSATION AND PREVENTION

Short-term Pulmonary Effects of Using an Electronic Cigarette

Impact on Respiratory Flow Resistance, Impedance, and Exhaled Nitric Oxide

Constantine I. Vardavas, MD, MPH, PhD; Nektarios Anagnostopoulos, MD; Marios Kougias, MD; Vassiliki Evangelopoulou, MD; Gregory N. Connolly, DMD, MPH; and Panagiotis K. Behrakis, MD, PhD, FCCP

Quina informació circula?

EL CIGARRILLO QUE NO PERJUDICA SU SALUD

PAK DE INICIACIÓN DESDE 19,90€

VAPEAR

Cigarrets Electrònics i Complementos

HAGA SU PRUEBA GRATUITA

AHORRE HASTA UN 70%

ESTAMOS EN CALLE BAILÉN 109-111 (ESQUINA CON CALLE VALENCIA)

- Sobretot el que diuen els fabricants i venedors, i a foros d'usuaris fomentats pels fabricants i venedors.
- El que diu la premsa, on s'ha generat informació crítica.
- Documents en anglès i francès de fonts fiables, ara algun en català.

Ús per deixar de fumar o ús per seguir fumant?

- ❖ Un dels elements de marketing dels e-cigs. és el seu ús per a deixar de fumar.

Alguns estudis petits en la fase inicial de penetració al mercat de les e-cigs. mostren que una proporció d'usuaris ho fa servir per deixar de fumar del tot.

- ❖ Un altre element de marketing dels e-cigs. ha estat orientat a oferir un producte que es pot fer servir a tot arreu i que per tant afebleix clarament el camí cap a deixar de fumar. La publicitat es superposa molt als anuncis de tabac del passat.

<http://www.youtube.com/watch?v=mUJ5W2pz1XI>

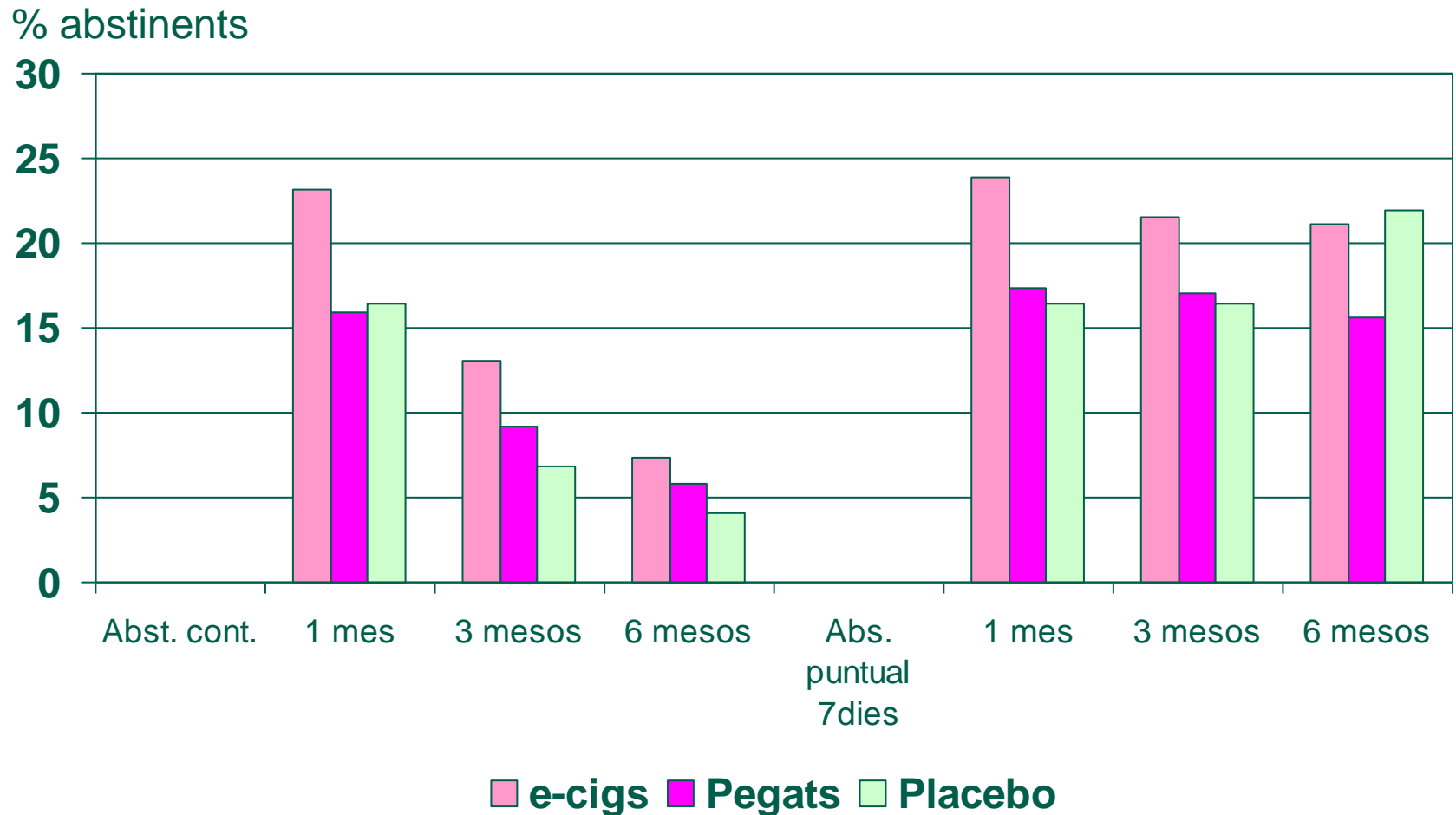
http://www.youtube.com/watch?v=VZishwAt_RM

<https://www.youtube.com/watch?v=j6D1KbgTs94>

Ús per no fumar: què diuen els assajos?

- ❖ Després d'un petit estudi italià, el principal assaig és el de Bullen et al (Lancet 2013) que compara e-cigs amb nicotina, pegats de nicotina i e-cigs sense nicotina (considerats placebo).
- ❖ Assaig pragmàtic randomitzat per valorar superioritat: N 657, aleatoritzats 4:4:1.
- ❖ Valora l'abstinència de fumar tabac de manera continuada i puntual (els darrers 7 dies), valorada mesurant el CO en l'aire espirat (<10 ppm), així com la magnitud del consum i els esdeveniments adversos.

Abstinència continuada i puntual a l'estudi de Bullen 2013

Conclou Bullen:

Electronic cigarettes for smoking cessation: a randomised controlled trial

Christopher Bullen, Colin Howe, Murray Laugesen, Hayden McRobbie, Varsha Parag, Jonathan Williman, Natalie Walker

‘les e-cigs, amb i sense nicotina, van tenir una efectivitat de petita magnitud per ajudar als fumadors a deixar de fumar, assolint nivells d’abstinència similars als pegats de nicotina, amb pocs efectes adversos. (...) cal de forma urgent més recerca per establir amb claretat els seus beneficis i riscos globals a nivell individual i poblacional’.

De fet, els resultats de l’estudi italià són similars (Caponnetto et al, 2013)

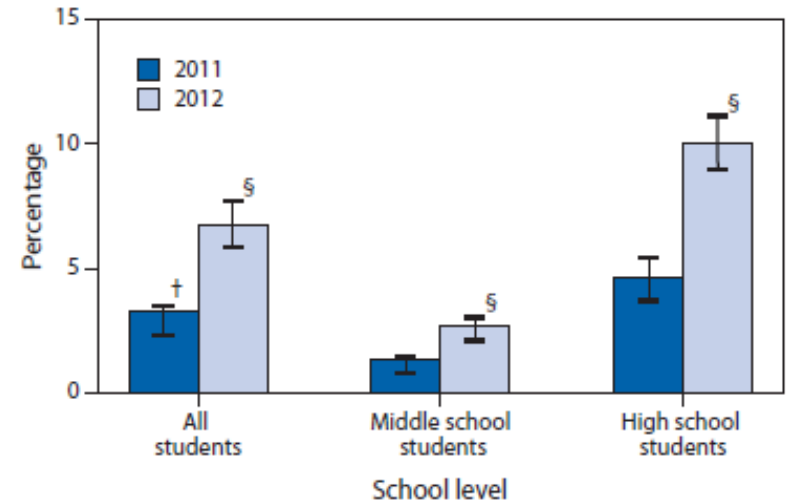

e-cigs i menors

Hi ha dades que suggereixen que podria ser una porta d'entrada a l'addicció a la nicotina.

- EUA (MMWR 2013): ús per 10% a *high school* (4,7% l'any anterior).
- França (Dautzenberg 2013): ús per 8,1% 12-19 anys, 4,4% entre no fumadors.
- Polònia (Goniewicz 2012): ús per 23,5% 15-19 anys, 3,2% entre no fumadors.
- Corea (Cho 2008): 0,5% adolescents escolaritzats l'havien usat.

FIGURE. Ever electronic cigarette use* among middle and high school students, by year — National Youth Tobacco Survey, United States, 2011–2012

* Ever electronic cigarette use defined as having ever used electronic cigarettes, even just one time.

† 95% confidence interval.

§ Statistically significant difference between 2011 and 2012 (chi-square, $p < 0.05$).

SECOND OPINION

BY ROB ROGERS

CHEST

Chest. 2013;144(4):1095-1095. doi:10.1378/chest.144.4.1095

Criteris i recomanacions: antecedents

CIGARRETES
ELECTRÒNIQUES

En els darrers anys a diversos països, i més recentment a Catalunya, la comercialització de cigaretes electròniques ha crescut molt ràpidament, doblant o triplicant cada any el nombre d'usuaris. Malgrat la popularitat d'aquests aparells, encara romanen molts dubtes entre els consumidors i entre els professionals sanitaris.

accions
xarxa

- La FDA no els considera productes vàlids per a deixar de fumar: no estan autoritzats com a tractament, tampoc els ha regulat (ho feia però va perdre un judici el 2010; potser ho farà aquest mes).
- El CNPT va fer un informe el 25 d'octubre de 2012.
- L'OMS va fer un toc d'alerta fort el 9 de juliol de 2013:
Until such time as a given ENDS is deemed safe and effective and of acceptable quality by a competent national regulatory body, consumers should be strongly advised not to use any of these products, including electronic cigarettes.
- Les nostres xarxes (XCHSF, XAPSF) van fer un posicionament conjunt el 31 de juliol.
- El CAT va debatre el tema i va fer algunes recomanacions.
- La proposta de directiva europea sobre productes de tabac que s'està tancant aquests dies inclou referències.
- Diversos països han optat per diverses opcions (una entre altres és no fer rès).

A l'octubre, es van formular uns criteris del CAT adreçats a:

La ciutadania:

- Calia generar informació veraç i comprensible en català:

ASPB:

http://www.aspb.cat/quefem/docs/Cigarretes_electriques_doc_informatiu_ASPB.pdf

Canal Salut:

<http://www20.gencat.cat/portal/site/canalsalut/menuitem.af261f715269a25d48af8968b0c0e1a0/?vgnextoid=a8243c1033222410VgnVCM2000009b0c1e0aRCRD&vgnnextchannel=a8243c1033222410VgnVCM2000009b0c1e0aRCRD&vgnextfmt=default>

El Consell Assessor de Salut Pública i el Departament:

- Per actuar, i per demanar a altres que actuïn.

El Departament ha activat algunes accions, i altres s'han plantejat al Consejo Interterritorial del SNS, emplaçant el Ministeri.

Qüestions clau a dirimir

L'ús de cigarretes electròniques és una bona opció pels fumadors que no poden o no volen deixar de fumar?

Potser podria ser-ho per algunes persones amb una perspectiva de reducció de danys, però encara hi ha incertesa i podria haver-hi riscos que ara no coneixem. La recomanació general segueix sent que els fumadors deixin de fumar, i que els no fumadors no es posin a fumar.

Qüestions clau a dirimir II

És raonable recomanar les cigarretes electròniques com a opció per deixar de fumar a un cert perfil de fumadors?

Atesa la incertesa existent, no sembla raonable recomanar-les de forma general. Ara bé, professionals experts reconeixen que hi ha algun perfil de pacient fumador que sembla poder-se beneficiar (per exemple, alguns malalts psiquiàtrics grans fumadors que amb e-cigs es mantenen sense fumar).

Qüestions clau a dirimir III

La venda de cigarretes electròniques ha d'estar sotmesa a regulacions? Algun aspecte ens sembla particularment imperiós avui?

No es raonable que es faci publicitat dient que es un producte totalment segur per a l'usuari i pels que estan prop d'ell. Tampoc que es faci publicitat com si fos un producte terapèutic, atès que no ha passat els controls dels productes farmacèutics. A més, no s'ha de vendre a menors (de fet es pot considerar que està prohibida la venda a menors com a 'producte que imita els productes de tabac'. Fa molta por que es publiciti a la TV i la radio.

Qüestions clau a dirimir IV

L'ús de cigarretes electròniques en espais públics tancats i llocs de treball ha d'estar sotmès a alguna restricció? Algun aspecte ens sembla especialment imperiós avui?

Planteja confusions (moltes e-cigs imiten cigarretes), i pot generar contaminants tòxics i cancerígens, pel que es recomana de prohibir-ne l'ús als llocs on està prohibit fumar, especialment en espais públics tancats com s'ha fet a New York (el CatSalut ho ha prohibit als centres sanitaris de la xarxa pública, el Ministeri ha anunciat que farà una normativa més ample).

Qüestions clau a dirimir V

Hi ha alguna qüestió en la que ens calen dades i que s'hauria de prioritzar més com a recerca / busca d'informació?

La nova onada de l'enquesta de salut de Catalunya inclou preguntes sobre les e-cigs, per poder valorar la seva penetració real a la població, i especialment l'ús dual (de tabac i e-cigs).

No tenim totes les respostes...

- Producte de molt menys risc per fumadors que no poden / volen deixar de fumar i a l'entorn (recordem el Russell 'la gent fuma per la nicotina, però es moren pel quitrà').
- Por de publicitat, ús dual, fre envers cessació, recaigudes....

Darreres notícies!!!!

Inici de regulació aquí, centrada en venda a menors i consum en alguns espais

234

GRUPO PARLAMENTARIO POPULAR
EN EL CONGRESO

ENMIENDA

DE ADICIÓN

Se propone la adición de dos Disposiciones finales XXX y XXXX al Proyecto de Ley del Texto Refundido de la Ley para la Defensa de Consumidores y Usuarios, para introducir una disposición adicional (duodécima) en la Ley 28/2005, de 26 de diciembre, de medidas sanitarias frente al tabaquismo y reguladora de la venta, el suministro, el consumo y la publicidad de los productos del tabaco, y para modificar el artículo 2.1 de la citada norma legal.

 CatSalut Servei Català de la Salut Generalitat de Catalunya
Departament de Salut

CatSalut. Instrucció 08/2013
Aplicació de la prohibició de l'ús, la promoció i la venda de substàncies que poden generar dependència als sistemes electrònics d'administració de nicotina/cigarretes electròniques en els centres, serveis i establiments sanitaris del sistema sanitari integral d'utilització pública de Catalunya (SISCAT)

Assumpte

Aplicació de la prohibició de l'ús, la promoció i la venda de substàncies que poden generar dependència als sistemes electrònics d'administració de nicotina/cigarretes electròniques en els centres, serveis i establiments sanitaris del sistema sanitari integral d'utilització pública de Catalunya (SISCAT).

Àmbit d'aplicació

Servei Català de la Salut (CatSalut).

Sistema sanitari integral d'utilització pública de Catalunya (SISCAT).

1. Exposició de motius

A Catalunya, el consum de tabac constitueix un dels principals problemes per a la salut pública, sent responsable de la mort prematura de al voltant de 9.000 morts cada any, a través de més de 25 malalties relacionades amb el seu consum.

Des de fa uns anys ha augmentat la presència i comercialització de sistemes electrònics d'administració de nicotina/cigarretes electròniques a Catalunya. Els estudis científics disponibles en relació amb els sistemes electrònics d'administració de nicotina/cigarretes electròniques mostren que les seves emissions contenen diverses substàncies idèntiques a les del tabac, com la nicotina –una substància que genera dependència i perjudica la salut– i d'altres substàncies tòxiques.

- Instrucció 08/2013 del CatSalut al SISCAT.
- Modificació de la Llei 28/2005 (introduïda com a esmena PP a la Ley Defensa Consumidores en debat ara, que afegiria una disposició addicional a la Llei del tabac).

La màquina funciona...

- La tendència es bona: mantenir.
- Seguir explicant a la opinió i els mitjans.
- Fer visible el vector, els seus interessos i tàctiques.
- Treballar polítiques (UE, central, autonòmica, local).
- Seguir ajudant les víctimes a deixar de fumar i mitigar el dany del tabac.

¡Gràcies Maria José López, per la imatge!!!!

Moltes gràcies
per la vostra atenció!

